

**Qorti tal-Magistrati (Malta)
Bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali**

Magistrat Dr. Donatella Frendo Dimech LL.D., Mag. Jur. (Int. Law)

Kumpilazzjoni Nru.157/2020

Il-Pulizija

-vs-

James Fenech, detentur tal-karta tal-identità bin-numru 519694M

u

**Sovereign Charterers Limited, detentur tal-karta tal-identità bin-numru
519694M**

Illum: 25 ta' Ottubru, 2022

Il-Qorti,

Rat l-akkużi miġjuba fil-konfront tal-imputati James Fenech u **Sovereign Charterers Limited u ċioe talli:**

1. Separatament, bhala ċittadin Malti u tal-Istati Membri tal-Unjoni Ewropeja u bhala kumpanija registrata f'Malta rispettivament, mingħajr awtorizzazzjoni, biegħejtu, fornejtu, trasferejtu jew esportajtu, b'mod dirett jew indirett, tagħmir, ċioe' żewġ dgħajjes tal-għamla RHIBS bl-isem Manta 1 u Manta 2 registrati hawn Malta, li jistgħu jintużaw għal repressjoni interna kif elenkat fl-Anness VII, kemm jekk jorigina fl-Unjoni kif ukoll jew le, lil kull persuna, entita jew korp fil-Libja, jew għall-użu fil-Libja u dan bi ksur ta' Artikolu 2a (1)(a) tar-Regolament tal-Kunsill (UE) 2016/44 tat-18 ta' Jannar 2016 dwar miżuri restrittivi fid-dawl tas-sitwazzjoni fil-Libja u li jhassar ir-Regolament (UE) Nru.204/2011, kif emendat bir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2017/1325 ta' 17 ta' Lulju 2017 u l-Artikolu 4(1) u 6(1) tal-Att dwar Poteri li jsiru Regolamenti fl-Interess Nazzjonali, Kapitolu 365 tal-Liġijiet ta' Malta.

Il-Qorti giet mitluba sabiex tissekwestra f'idejn terzi persuni b'mod ġenerali il-flejjes u l-propjetà mobbli jew immobbli kollha li jkunu dovuti lil jew ikunu jmissu lill-akkuzati jew huma propjetà tagħhom, kif ukoll sabiex il-Qorti tipprojbixxi lill-akkuzati milli jittrasferixxu jew xort'ohra jiddisponu minn xi propjetà mobbli jew immobbli, ai termini tal-Artikolu 23A ta' Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Il-Qorti giet mitluba sabiex f'każ ta' htija barra milli tapplika l-piena skond il-liġi tordna is-sospensjoni jew ir-revoka ta' kwalunkwe liċenzja, permess jew awtorità ohra biex wiehed imexxi kwalunkwe kummerċ, negozju jew attività kummerċjali ohra, l-għeluq temporanju jew permanenti ta' Sovereign Charterers Limited C67113, l-istralċ obligatorju ta' Sovereign Charterers Limited C67113, u l-eskluzjoni mill-jedd għal-benefiċċji jew għajnuna pubblika u dan skond l-artikolu 6(4) ta' Kapitolu 365 tal-Liġijiet ta' Malta.¹

Il-Qorti giet mitluba wkoll sabiex f'każ ta' htija, barra milli tapplika l-piena skond il-liġi tordna wkoll il-konfiska.

Il-Qorti giet finalment mitluba li f'każ ta' htija barra milli tapplika l-piena skond il-liġi, tordna lill-imsemmija persuni sabiex ihallsu l-ispejjeż li għandhom x'jaqsmu mal-hatra ta' esperti, jekk ikun il-każ, kif provdut fl-533 tal-Kodiċi Kriminali ta' Malta.

Rat in-nota tal-Avukat Ġenerali tad-9 t'Awissu, 2021 permezz ta' liema baġtet lill-imputati biex jiġi ġġudikati minn din il-Qorti bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali kif maħsub fis-segwenti artikoli:²

1. Fl-artikolu 2a(1)(a) tar-Regolament tal-Kunsill (UE) 2016/44 tat-18 ta' Jannar 2016 dwar miżuri restrittivi fid-dawl tas-sitwazzjoni fil-Libja u li jhassar ir-Regolament (UE) nru 204/2011 u kif sussegwentement emendat mir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2017/1325 tas-17 ta' Lulju 2017;
2. Fl-artikoli 4(1), 6(1)(2)(3)(4)(4A)(5)(6) tal-Kapitolu 365 tal-Liġijiet ta' Malta;
3. Fl-artikoli 23, 23A, 23B, 23C, 121D, 532B u 533 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Rat li l-imputati ma kellhomx oġġezzjoni biex il-każ jiġi hekk trattat.³

Rat l-atti w id-dokumenti kollha.

Semgħet ix-xhieda.

Semgħet it-trattazzjoni finali tal-partijiet.

Preliminari

¹ Vide ukoll verbal a fol.459

² Fol.1231

³ Fol.1232

Permezz ta' verbal magħmul f' April, 2022, id-difiza vverbalizzata li tenut kont li din il-kawża qed tinstema kontestwalment mal-kawża fl-ismijiet *Il-Pulizija vs Bertrand Agius et*, il-provi kollha inkluz dawk miġjuba mid-difiza għandhom jgħoddu *mutatis mutandis* għaż-żewġ proċedimenti.⁴

Ikkunsidrat,

Dr. Claudette Fenech ipprezentat il-*Memorandum and Articles of Association* ta' Sovereign Charterers Limited, C67113, minn fejn jirrizulta li James Fenech hu l-uniku direttur tagħha.⁵

Joanna Bartolo, in rappreżentanza tal-Bank of Valletta, ipprezentat *statements* tal-kont kurrenti tas-socjeta imputata għall-perjodu bejn l-1 ta' Ġunju u l-31 t'Awissu, 2019.⁶ B'verbal tas-26 t'Ottubru, 2020, gie registrat qbil li r-rikavat gie perċepit fit-totalita tiegħu minn Sovereign Charterers Ltd u mhux minn Fenech jew Bugeja personalment.⁷ Minn dan l-*statement* fid-19 ta' Ġunju 2019 jidher *inward payment* ta' €480,000 minn Lancaster DMCC.⁸

Dwar dawn ic-*charter agreements*⁹ sar verbal fl-10 ta' Ġunju 2021¹⁰ fejn id-difiza għamlet is-segwenti dikjarazzjoni:

"Id-difiza kolleġjalment għall-imputati jiddikjaraw li l-imputati jaċċettaw u jikkonfermaw illi c-Charter Party Agreement a folio 999 et seq u a folio 1007 tal-process ġew iffirmati mill-imputat James Fenech u minn Stephen Lodge li kien debitament awtorizzat mis-socjeta estera Opus Capital Asset Limited kif ukoll li l-imputat James Fenech kien debitament awtorizzat mis-socjeta Sovereign Charterers Limited sabiex jiffirma dan il-ftehim.

Illi l-ammont ta erba mija u tmenin lef Ewro (480,000 Ewro) li dahlu fil-kont tas-socjeta imputata Sovereign Charterers Limited huma provenjenti mis-socjeta estera Lancaster 6 u jirrappreżentaw hlasijiet dovuti għac-charters ta' Manta 1 u Manta 2 u dan kollu skond ic-Charter Agreements a folio 999 et seq u a folio 1007 et seq.

Illi l-imputati jikkonfermaw u jiddikjaraw ukoll illi l-ammont l-iehor ta' erba mija u disgha u erbghin elf ewro (449,000 ewro) ricevut mis- socjeta Sovereign Charterers Limited jirrappreżenta hlasijiet koncernanti it-telf tal-opra tal-bahar Manta 2 u hlasijiet ancillari sabiex isir tentattiv biex tiġi rekuperata din l-opra tal-bahar.

⁴ Fol.1304

⁵ Fol.157 et seq

⁶ Fol.139 et seq.

⁷ Fol.1088

⁸ Fol.142

⁹ Fol.999-1006 u fol. 1007-1014

¹⁰ Fol.1209

Id-difiza tiddikjara li dan it-tieni hlas sar ukoll mis-socjeta Lancaster 6."

Neville Aquilina, Chairman tas-Sanctions Monitoring Board (SMB), spjega kif b' *Council Regulation 2016/44* - li hi *directly applicable* fid-dritt Malti bl-artikolu 4 tal-Kapitolu 365 Ligijiet ta' Malta - kif emendata b' *Council Regulation 2017/1325* fl-artikolu 2 tagħha tipprovdi "*it shall be prohibited to sell, supply transfer or export directly or indirectly equipment which might be used for internal repression*", filwaqt li l-artiklu 2a tkompli li "*prior authorization shall be required*", fil-każ ta' Malta mingħand l-SMB. Madanakollu f'dan il-każ l-SMB "*qatt ma konna avvicinati, la informali u lanqas formalment*".¹¹ In kontro-eżami jikkonferma li din l-awtorizzazzjoni tal-Board kienet necessarja minkejja li ngab il-permess mid-dwana u mill-immigration.¹²

Michael Savona, Assistent Registratur tal-Bastimenti Merkantili fi hdan Transport Malta ipprezenta ċ-ċertifikat ta' registrazzjoni ta' Manta 1 u Manta 2.¹³

L-Ispettur Omar Zammit spjega li l-investigazzjoni bdiet fl-1 ta' Lulju 2019 meta gie infurmat li RHIB (*rigid hard inflatable boat*) irregistrata Malta bl-isem Manta 1, kienet dahlet is-Seaport u fuqha kien hemm madwar 20 persuna li allegatament kienu ħarbu mil-Libja. Bdew investigazzjonijiet ma l-Ispettur Lara Butters mill-iskwadra tal-Immigrazzjoni, minn fejn mill-ewwel irriżulta li dawn l-20 persuna ma kienux immigranti rregolari iżda persuni barranin li dehru "*fizikament mibnijin jew trenjati, hafna minnhom kienu mis-South Africa, Inglizi, Amerikan u zewg Awstraljani.*"¹⁴ Meta dawn gew mitkellma mill-pulizija "*irriżulta li dawn kienu l-Libja fuq xogħol ma' kumpanija Opus Capital Asset Limited li qeghda sitwata Dubai. Ix-xogħol li qalu li kienu qeghdin jagħmlu huwa ta' geological survey. Steven Lodge, wiehed minnhom, li huwa minn South Africa imma residenti l-Ingilterra u li għandu passaport Sud Afrikan bin-numru M 00183843 kien li identifika ruhu bħala team leader ta' dan il-grupp kien qalli li huwa s-sid ta' kumpanija fis-South Africa bl-isem ta' Umbra Aviation fejn jipprovdu helicopters għall-geo surveys u anke anti poaching. Huwa kien qalli li meta waslu l-Libja bdew iduru l-port ta' Benghazi biex isibu xi dgħajjes li kienu jintużaw mal-kosta Libjana biex jagħtu assistenza lill-helicopters f'każ li jkun hemm bzonn ta' xi salvatagg. Kien qalli wkoll li ma sabu xejn għax hemm kollox imkisser Benghazi u għalhekk intalab lil Opus Capital Headquarters biex jibgħatulhom xi vessels li jistghu jintużaw għal salvatagg jew bħala trasport tal-istaff li kien il-Libja madwar il-kosta Libjana. Kompla jgħidli li l-Opus Capital Headquarters kienu infurmawh li ser jibgħatulu zewg vessels li kienu inkrew mingħand*

¹¹ Fol.66-67

¹² Fol.68

¹³ Dok.MS a fol.75 u Dok.MS1 a fol.77

¹⁴ Fol.47

*Sovereign Charters Limited. Meta kienu ġew mistoqsija ghala, għalfejn harbu mil-Libja u ġew Malta, dawn qalu li ddecidew li jaharbu ghax bdew jaraw prezenza tal-Militar f'Benghazi tizdied u bdew jibzghu, għalhekk iddecidew li jaharbu u jiġu Malta. Huma kienu qalu li harbu mil-Libja permezz ta' zewg RHIBS li kienu ġew mikrija mill-kumpanija li jahdmu magħha cioe' l-Opus Capital pero' waqt il-vojagg lejn Malta wiehed mir-RHIBS, cioe il-Manta 2 soffra xi hšarat u kellu jiġi abbandunat f'nofs ta' bahar. Dawn il-persuni kollha kellhom vojagg ibbukjat lest kif waslu Malta sabiex jirritornaw lura pajjizhom u wara li l-unit tiegħi iwwerifikajna li ma kienx hemm problema minnhom għas-sigurta' nazzjonali, l-iskwadra tal-imigrazzjoni ddecidiet li wara li uhud minnhom ingħataw multa amministrattiva minhabba li kienu dahlu Malta mingħajr Visa, dawn jintbagħtu lura."*¹⁵

Aktar investigazzjonijiet żvelaw kif Opus Capital Asset Limited għamlet kuntratt ma' kumpanija Maltija, Sovereign Charterers bin-numru tar-registrazzjoni C 67113, biex jikru żewġ RHIBS għall-perjodu mill-20 ta' Ġunju 2019 sa 17 ta' Settembru 2019. Dawn iż-żewġ RHIBS, Manta 1 u Manta 2, huma registrati Malta bħala *pleasure boats* u kellhom jittieħdu l-Libja mill-Maltin u l-ħlas tad-*delivery* kien ta' €15,000 għal kull RHIB, filwaqt li għal kull RHIB il-kera kwotidjana kienet ta' €2,500.

Il-firmatarji ta' dan il-kuntratt kienu Stephen Lodge, minn naħa tal-Opus Capital, li jirrizulta kien wiehed minn dawk li wasslu Malta bil-Manta 1, u James Fenech għal Sovereign Charterers Ltd (aktar il-quddiem imsejja Sovereign). Dan il-kuntratt ġie konfermat minn Fenech fl-istqarrija rilaxxata minnu. Il-ħlas kellu jsir fl-intir tiegħu qabel ma jkun hemm id-*delivery* tal-opri tal-baħar. Investigazzjonijiet ulterjuri wrew li fid-19 ta' Ġunju 2019, il-kumpanija Sovereign li tagħha James Fenech huwa d-direttur ewlieni, irċeviet is-somma ta' €480,000 minn kumpanija bl-isem ta' Lancaster DMCC. Dan il-pagament ġie konfermat minn Fenech bħala l-pagament għall-imsemmi kuntratt. Imbagħad fl-1 ta' Awwissu 2019, Sovereign irċeviet is-somma ta' kwazi €450,000 bħala kumpens għar-RHIB Manta 2 li ma kienx ġie ritornat lilha wara li, kif intqal lill-pulizija, soffra hšarat.¹⁶

Zammit ikompli "L-investigazzjonijiet komplew uruna li dawn iż-żewġ RHIBS kienu telqu minn Malta minhabba dan il-kuntratt nhar is-27 ta' Ġunju 2019 direzzjoni lejn il-Libja. Fuq RHIB minnhom kien hemm certu Bertrand Agius, id number 239872(M), Michael Cauchi, id number 15697(M) u persuna Ingliza bl-isem ta' Sean Cullagan li għandu passaport Ingliz bin-numru 547552145.....fuq ir-RHIB l-oħra kien hemm Carmel Bugeja id 769456(M), Konrad Agius 529675(M) u Ingliz iehor bl-isem ta' Soctty Ritchie bin-numru tal-passaport 5122481474. Infatti Michael Cauchi u Konrad Agius it-tnejn għandhom licenzja biex isuqu bastiment. Dawn telqu minn Malta u

¹⁵ Fol.47-48

¹⁶ Fol.48-49

waslu l-Libja, fejn l-ghada li waslu l-persuni Maltin cioe' l-4 akkuzati hawnekk kienu ġew lura Malta fejn qabdu flight mil-Libja għall-Gordan imbagħad mill-Gordan għal Malta.¹⁷

L-ispettur kompli li l-pulizija sabet li Charles Bugeja hu direttur mhux registrat ta' Sovereign, għalkemm id-deċiżjonijiet jehduhom flimkien hu w James Fenech. Bugeja semma li l-Opus Capital Assets huma hbieb ta' Fenech għax kienu hadmu flimkien qabel, u li ġie mgharraf minn Fenech li kien hemm ċans li dawn ir-RHIBS, Manta 1 u Manta 2, jinbiegħu lil Opus iżda din riedet li l-ewwel jippruvawhom.

Zammit iżid "Charles Bugeja kien qal ukoll li kellhom clearance biex imorru fi vjagg bejn Malta u l-Libja minn naha tal-Awtoritajiet tal-Imigrazzjoni u d-Dwana u li kien infuramhom, jigifieri Charles Bugeja kien infurma lil dawn l-Awtoritajiet li kienu hergin OTW, jigifieri outside territorial waters. Meta mistoqsi jekk din il-kumpanija qalulhomx li l-Opus Capital qalulhomx għala riedu dawn ir-RIBS, Charles kien wiegeb li l-interess tiegħu kien biss li dawn ir-RHIBS jaslu l-Libja u jibqgħu hemm. Is-Sur Bugeja kien infurmana wkoll li waqt li dawn l-20 persuna kienu gejjin lejn Malta wara li harbu mil-Libja, dawn il-persuni ppruvaw jagħmlu kuntatt magħhom bis-Sat phone, pero' ma bdewx jiftehmu. Charles qalli infatti inkwieta li seta' gara xi haga u kien hareg bid-dghajsa l-kbira tal-kumpanija Sovereign Charters, cioe' A 963 biex jippruvaw jersqu vicin tagħhom forsi jkunu jistgħu jagħtuhom xi direzzjoni, pero' ma irnexxilhomx. Fl-istqarrija li kien taha lill-Pulizija nhar l-24 ta' April 2020, Charles Bugeja dakinhar fil-presenza tal-Avukat tiegħu Dr. Valentino kien ikkonferma dak kollu li kien qal fl-ewwel stqarrija u kien qal ukoll li sa dakinhar kien għadu mhux registrat bħala direttur tal-kumpanija Sovereign Charter imma huwa biss shareholder fl-istess kumpanija."

Irrizulta li Bugeja hu d-direttur ewlieni ta' Melita Trading Company Limited li hi waħda mit-tlett *shareholders* tal-kumpanija Sovereign. Bugeja reġa' kkonferma wkoll li **l-awtorizzazzjoni mid-dwana u mill-immigration** kien mar iġġibha hu stess. Kien qal ukoll li l-kumpanija Sovereign inġhatat kumpens talli l-Manta 2 ma ġietx lura Malta. It-tlett persuni l-oħra Michael Cauchi, Bertrand Agius u Konrad Agius rrilaxxaw stqarrijiet nhar l-1 ta' Lulju 2019 u t-2 ta' Lulju 2019 rispettivament fejn qalu li marru l-Libja b'dawn ir-RHIBS wara li ġew mqabbdin mill-kumpanija Sovereign Charterers u anke minn Charles Bugeja. Fl-istqarrijiet li dawn it-tlett persuni rrilaxxaw nhar l-24 ta' April 2020, huma qalu li Charles Bugeja kien ha hsieb li jġib l-awtorizzazzjoni mid-dwana u kif ukoll mill-immigration. Zammit zied li Fenech ikkoopera bi shiħ mal-Pulizija fejn ikkonferma li l-kumpanija Sovereign għamlet dan il-kuntratt ma' Opus Capital biex tikrihom dawn iż-żewġ RHIBS. Biex sar dan ġiet ingaggata id-ditta legali Mamo TCV u għalhekk kellu serħan tal-moħħ li l-istess avukati

¹⁷ Fol.49

jinfirmah b'dak kollu necessarju biex isir dan in-negozju tenut kont li kienu l-avukati tal-istess ditta li d'draftjaw ic-*charter agreements* dwar il-kiri ta' RHIBS lil Opus Capital.¹⁸

Għalkemm qed issir riferenza għal dak li qalu ko-imputati fi proċeduri separati, dan qed isir unikament peress li saret riferenza għalihom mill-ispettur fix-xieħda tiegħu. In linja mar-regola desunta *a contrario sensu* minn dak li jipprovdi l-paragrafu (b) tal-Artikolu 636 tal-Kodiċi Kriminali, liema regola għet konstantement applikata mill-qrati tagħna, ko-imputat isir xhud kompetenti fir-rigward ta' ko-imputat ieħor biss wara li l-każ fil-konfront tiegħu jkun għe definittivament deċiż.¹⁹ Għalhekk dak li jistqarru Michael Cauchi, Bertrand Agius, Konrad Agius u Carmel Bugeja ma jiswiex bi prova kontra l-imputati f'dawn il-proċeduri.

Zammit esibixxa l-istqarrija ta' James Fenech²⁰ kif ukoll il-*Charter Party Agreements*²¹ bejn Sovereign u Opus, li għaliha deher Steven Lodge, liema kuntratti għew mgħoddija lill-pulizija minn l-istess Fenech. Fenech għadda wkoll *survey report* dwar ir-RHIBS datat id-29 ta' Jannar 2020 magħmul mill-Ing. Paul Cardona.²² Għew preżentati wkoll l-*crew lists* li ħarġu mill-Immigration Police għal Manta 1 u Manta 2.²³ Minkejja dan Zammit jinsisti li xorta waħda l-imputati naqsu peress li ma kienx hemm awtorizzazzjoni mis-Sanctions Monitoring Board (SMB) biex ir-RHIBs imorru l-Libja dan kien jikkostitwixxi ksur tal-EU Sanctions.²⁴

In kontro-eżami ikkonferma li meta Manta 1 daħal lura Malta ma ppruvax jostor il-wasla tiegħu kif ukoll Sovereign hi registrata Malta w xogħolha hu li tagħmel *charters* ta' dgħajjes. L-20 ruħ li għew evakwati mill-Libja kienu haddiema ta' Opus Capital li riedet tevakwa mill-Libja lill-haddiema tagħha.

¹⁸ Fol.49-50

¹⁹ Vide **Sua Maesta` il Re v. Carmelo Cutajar ed altri**, Qorti Kriminali, 18 ta' Jannar, 1927; **Il-Pulizija v. Toni Pisani**, Appell Kriminali, 11 ta' Novembru, 1944; **Il-Maesta` Tiegħu r-Rev. Karmenu Vella**, Qorti Kriminali, 3 ta' Diċembru, 1947; **The Police v. Alfred W. Luck et**, Appell Kriminali, 25 ta' April, 1949; **Ir-Repubblika ta' Malta v. Faustino Barbara**, Appell Kriminali, 19 ta' Jannar, 1996; **Il-Pulizija v. Naser Eshtewi Be Hag et**, Appell Kriminali, 2 ta' Frar, 1996; **Il-Pulizija v. Carmelo Camilleri v. Theresa Agius**, Appell Kriminali, 11 ta' Lulju, 1997; u passim **Ir-Repubblika ta' Malta v. Domenic Zammit et**, Appell Kriminali, 31 ta' Lulju, 1998

²⁰ **Dok.OZ** a fol.56. Traskrizzjoni tal-isqatirrija ta' Fenech għet esebita bhala **Dok.KV** a fol. 92-109.

²¹ **Dok.OZ6 u Dok.OZ7** a fol. 92 et seq tal-process *Il-Pulizija vs Bertrand Agius et*. Kopja f'dan il-process a fol.999-1006 u fol. 1007-1014

²² **Dok.OZ3** a fol. 59-63

²³ **Dok.OZ1 u Dok.OZ2** a fol.57-58.

²⁴ Fol.53

Skond ma ntqal lill-pulizija, Opus kienet qed tagħmel *geological survey*.²⁵ Zammit ikkonferma li għalkemm klawżola 2 ta-*Charter Agreement* issemmi li id-dgħajjes, li esibixxa formalment,²⁶ kienu ser jintużaw fil-Libja, fejn kellhom ikunu *stand by* għall-evakwazzjoni ta' *personnel* ta' "*oil and gas company*". Ikompli iżda "*Dan ic-charter agreement oovjament gie wara*".²⁷ Ikkonferma wkoll li l-persuni, haddiema ta' Opus, li wasslu mill-Ingilterra biex jitolqu bid-dgħajjes lejn il-Libja, **gew indikati fuq il-crew lists rispettivi tad-dgħajjes**.²⁸

Zammit kompli li fl-istqarrija minn tiegħu Fenech ma nnegax li fuq il-website ta Sovereign ir-RHIBs kienu reklamati bħala *Special Forces RHIBs*.²⁹ Huma biddlu id-deskrizzjoni tar-RHIB minn *reinforced* u ziedu *safety* u *communication equipment*.³⁰ Semma kif gie mitkellem minn Steve Wilkinson mill-United Nations Fenech ikkoopera miegħu dwar kif dawn ir-RHIBs spicċaw il-Libja. Fenech spjegalu li baġat *crew* f'isem il-kumpanija biex iwasslu r-RHIBs il-Libja.³¹ Kien inkariga haddiema tiegħu fl-*operations* biex igibu clearances mill-Immigration kif ukoll ingaġġa ditta legali biex jiġi assigurat li kollox isir skond il-liġi w jiġu miktuba l-kuntratti relattivi. Qatt ma gie infurmat li li kien hemm xi haġa li ma setgħetx issir għaliex kieku ma kienx ser jagħmilha tant li serraħ fuq l-avukati ingaġġati minnu w ma ivverifika xejn aktar. Fenech semma li hu kostrett jafda fuq l-*personnel* tiegħu peress li għandu diversi kumpaniji jhaddmu l-fuq minn 250 ruħ.³² Mitlub jgħid x'*equipment* intbaġhat mar-RHIBs, li gew indikati biss bħala li ser imorru outside territorial waters mingħajr ma ssemmiet il-Libja: "il-klijent kien talab numru t'affarijiet ohrajn bhal hbula u hekk li ġew delieverd on board u ttiehdu magghom. Imma nista ntik lista tal-affarijiet li huma kollha mhux kontrollati".³³ Ikkonfrontat li pagament tac-*charter* ta' €480,000 daħal fil-kont ta' Sovereign mill-kumpanija Lancaster, li hi ta' Durant, innega li jaf lil min din tappartjeni. Lanqas mhux kapaċi jagħti spjegazzjoni għaliex il-flus gew mingħand Lancaster meta l-*agreement* kien ma Opus, tant li jikkonferma li "*bghatna l-invoice lil Opus u l-pagament ircevejnih minghand Lancaster*" u dan ċertament kien il-pagament dovut għaċ-charter agreement.

Riprodott in kontro-eżami l-ispettur Zammit jikkonferma li d-direttiva in kwistjoni tagħmel riferenza għall-lista ta' oġġetti, Annex VII, li qabel ma jiġu mibjugħin, trasferiti jew xort'ohra esportati lejn il-Libja jew għall-użu fil-Libja,

²⁵ Fol.80-81

²⁶ Fol.110. Vide ukoll fol.112

²⁷ Fol.82-83

²⁸ Fol.85-86

²⁹ Fol.97

³⁰ Fol.98

³¹ Fol.99

³² Fol.100-102

³³ Fol.102

jinħtiegu awtorizzazzjoni.³⁴ **Fost dghajjes indikati fil-lista hemm dawk b' CN codes partikolari** izda l-ispettur b'onesta wiegeb li ma jafx għalxiex jirreferu dawn il-codes izda li, fil-fehma tiegħu, iz-żewġ RHIBs kienu jaqaw taħt il-kategoriji ta' *"outdoor motor board u inflatable vessels for pleasure or sports"*.³⁵ Jixhed li lanqas ma ċċekkja jekk ir-RHIB kienu wieħed inflatable *"Jiena naf li l-Manta 1 u l-Manta 2 kienu jaqghu għalija taħt dawn dil-annex 7"* għalkemm jammetti li **ma hax konjizzjoni ta CN codes li skond id-difiza tagħmel riferenza għlihom l-Annex 7.** ³⁶ L-Ispettur jikkonċedi li *mis-certificates of registration*³⁷ ma hemm xejn li jindika li l-opri in kwistjoni kienu inflatable kif ukoll li fuq iċ-ċertifikati jiġi indikat bħala *l-manufacturer 'MADERA RIBS BV, ROTTERDAM...'*. *bil-hull id number* ikunu dawk 12523F007 u 12524G007 kif ukoll hemm indikat bħala *Description of Engines FOUR OUTBOARD*.

Din id-deskrizzjoni takkwista sinifikat kbir hekk kif jiġi kkunsidrat is-CN Code għal dawn it-tip ta' RHIBs.

WPC424 Abigail Grech ipprezentat ritratti li ttieħdu minnha tal-opra tal-baħar Manta 1, bir-reġistrazzjoni OL17387³⁸. **PC1572 Emanuel Cilia** ikkonferma l-firma tiegħu fuq il-*crewlists* ta' Manta 1 u Manta 2³⁹ meta kien hemm il-partenza tagħhom fis-26 ta' Ġunju, 2019. Dan id-dokument hu rikjest *"meta bniedem jkun ha jaqghmel il-partenza lejn OTW, jiġifieri ikun ħareġ iktar minn 13-il mil il-barra mit-territorju Malti"*. Charles Bugeja kien ha ħsieb jaqghmel l-inkartament relattiv.⁴⁰

Dan jikkonferma li ma nżamm xejn mistur mill-awtoritajiet f'dak li għandu x'jaqsam ma dik il-partenza! L-informazzjoni mitluba ingħatat lill-awtoritajiet, li setgħu jitolbu informazzjoni addizzjonali kemm il-darba hekk kien meħtieġ!

L-Ispettur Lara Butters spjegat kif wara li ġiet infurmata li daħlu 20 persuna fuq RHIB ġewwa s-Seaport, bdiet tinvestiga x'rekwiziti dawn issodisfaw biex setgħu jidhlu Malta. Irrizulta li 12 kienu minn South Africa, wieħed mill-Istati Uniti, tnejn Awstraljani u ħamsa mir-Renju Unit. Wara li ikkonfermat *statements* esibiti fil-proċediment *Il-Pulizija vs Bertrand Agius*, spjegat li fl-1 ta' Lulju, 2019 ġew mitkellma dawn il-persuni barranin *"irrizulta li kienu telqu mill-Libja minhabba li huma kienu jahdmu ma kumpanija Opus Capital Asset Limited li hija stazzjonata Dubai. Kienu qalulna li kienu bghatuhom ġewwa Bengazi jahdmu hemm hekk sabiex jagħmlu xi xogħol ta' xi geological survey. Kienu talbu ukoll sa biex*

³⁴ Fol.1245

³⁵ Fol.1245-1246

³⁶ Fol.1250-1251

³⁷ Fol.136 u 138

³⁸ Fol.113. Rapport **Dok AG** a fol.115-126

³⁹ **Dok.OZ1** u **OZ2** a fol.57-58

⁴⁰ Fol.127-128

jkollhom magghom zewg rhibs, li irrizultaw li kienu registrati Malta taht il-kumpanija Sovereign Charterers Limited fejn id-direttur kien certu James Fenech. Kellhom ukoll suppost jiġu xi helicopters imma qalu li umbghad ir-riskju fil-Libja is-sitwazzjoni ma kienetx tajba u ghalhekk kellhom jitolqu minn hemm hekk malajr, qabdu d-dinghy Manta 1 u dinghy Manta 2 u telqu bihom lejn Malta peress li Malta kienet l-eqreb art ghalihom. On the way huma u gejjin ir-rhib Manta 2 gralu xi hsara fil-magni ghalhekk ma setawx jibqaw ghaddejin bih u telgha kullhadd fi dinghy bl-isem ta' Manta 1 u b' hekk waslu Malta. Ahna komplejna ninvestigaw biex naraw ir-rigs minn fejn gew, fejn umbghad sirna nafu li kienu telaw bihom il-maltin iż-żewġ dinghies minn Malta ghal Bengazi nhar is-27 ta' Ġunju. ...fostrhom il-maltin kien hemm Conrad Agius, Michael Cauchi, Charlie Bugeja u Bertrand Agius. U d-dinghy ukoll kien hemm persuna barranija wiehed minnhom kien hemm Andrew Scott u l-iehor kien Alan Michael Berry. Dawn telaw flimkien lejn il-Libja, il-maltin umbghad baqaw hemm hekk ghax kien hemm xi hsara fir-rhib umbghad lura telqu bl-ajru minn Bengazi ghal Malta. Il-barranin baqaw hemm hekk il-Libja. Jiena flimkien ma' l-Ispettur Omar Zammit baghtna ghal maltin fejn kellimnihom kolha, bdejna minn Charles Bugeja fejn qal li huwa direttur.Qalilna li huwa kien direttur imma kien ghadu mhux direttur tal-kumpanija Sovereign Charter. Qalilna li kienu ghamlu kuntratt ma din il-kumpanija Opus sa biex jinkrew dawn iż-żewġ rigs biex jintużaw minn dawn il-barranin gewwa l-Libja. Pero hu kien xogholu bhal speci jmur jassistihom li jtellgha r-rigs minn Malta ghal Libja. Kellimna l-istess lil Conrad Agius li kien wiehed mix-xufiera li kien qed jsuq id-dinghy. Qal lil Charles sabiex jassistih ghalix kellu licenzja biex jsuq u kien telgha jassistihom ukoll. L-istess Michael Cauchi u Bertrand Agius, kien infurmahom Charles sa biex jitolaw halli jassistu biex jkun jistaw jinstaq dawn id-dinghies, u b' hekk telaw huma l-Libja bihom. ... Dawn il-barranin konna zammejnihom sa kemm rajna huma kif kienu bhala dokumenti biex joqghodu Malta. Sitta minnhom ma kellhomx permess sa biex jinzlu Malta, ovjament sa kemm hareg il-clearance taghhom u sa kemm kellimnihom kienu kollha s-sea port u decidew huma li jibqaw kollha flimkien, imma umbghad marru go lukanda u telqu lura lejn il-pajjizhom."⁴¹

In kontro-eżami semmiet kif il-barranin mitkellma nformawha li iddecidew iħallu l-Libja wara li ma bdewx jafdaw l-armata Libjana, raw li kien hemm l-inkwiet u harbu minħabba l-periklu.⁴² Ikkonfermat li l-kumpanija giet mmultata €15,000 bhala *carrier liability* iżda l-multa kienet għadha ma tħallsitx. Tixhed ukoll li **qabel ma daħlu Malta nformaw lill-awtoritajiet portwali "ma nahsibx daħhlu minn jeddhom"** u meta niżlet ix-Xatt kien hemm il-pulizija.⁴³ Dwar l-emergenza li nqalgħet, li minħabba fiha kellhom jaħarbu mill-Libja skond kif dawn qalulha, hi bhala ufficjal tal-immigrazzjoni ma għamlet l-ebda verifika

⁴¹ Fol.1301-31

⁴² Fol.131

⁴³ Fol.1277

biex tikkonferma dan. Is-Sud-Afrikan i sussegwentement ġew mkeċċija peress li ma kellhomx *visa* biex jidhlu Malta.⁴⁴

SM489 George Attard isemmi li meta sab l-20 ruħ li kienu daħhlu s-Seaport dawn kellhom biss "*backpack kull wiehed, ghamilnilhom search ma sibnilhom xejn. Ghamilna search fid-dinghy u sibna xejn. Gbarnilhom il-passaporti kollha, hadnilhom il-passaporti u nizzilnihom id-depot.*"⁴⁵ Attard ikompli li kif ġie mgħarraf mill-crew li telqu mill-Libja b'żewġ "*dinghies*" iżda wiehed waqfilhom u ġew lura bl-ieħor.⁴⁶ It-tfittxija saret minhabba li ġie suspettat li kien hemm xi armi iżda **ma nstab xejn illegali.**⁴⁷

Kenneth Zerafa, in rappreżentanza tad-Dwana, wara li ġie muri l-crew list⁴⁸ xehed "*biex dgħajsa tikklirja intuha l-clearance trid tippreżentalna crew list iffirmata mill-pulizija. Umbghad niccekja jekk hemmx xi impedimenti fuq id-dgħajsa u jekk ma jkun hemm xejn inkun nista nikklirja. għandek it-timbru u l-firma tiegħi....li klirjajtu*". Identifika lil **Charles Bugeja** bħala l-persuna li **hadet hsieb iggib il-clearance tad-Dwana**. Zerafa esibixxa id-dokumenti oriġinali taż-żewġ RHIBs.⁴⁹ Mis-Certificate of Malta Registry jirrizulta li kull opra għandha indikat l-Official Number u Call Sign kif ukoll bħala Framework and Description of Vessel hi ċertifikata bħala GRP Pleasure Yacht.⁵⁰

Anabel Camilleri Cortis mill-Binding Tariff Information Unit (BTIU) tad-Dwana, spjegat li binding tariff "*Bazikament hija applikazzjoni li ssir mill-importatur jew esportatur u hija dokument legali wara li tinhareg id-decizjoni. Kull ma hi jekk inti perezempju jekk inti importatur ha iggib oggett ikollok bzonn dan id-dokument biex ovojament ikun hemm izjed facilita ta' customs clearance bazikament. Dak ir-refernce number jiġi ddikjarat fuq id-dikjarazzjoni tat-dwana tal-oggett.....It-tariff hija meta tasal għal-konkluzzjoni ta dak l-HS code hemm procedura iktar fid-dettall u twila..... kull ma turi huwa l-HS code, kull oggett li jiġi importat jew esportat jingħata classification code biex ikun hemm kif qedt facilitazzjoni ta' clearance." b'dik il-BTI reference imbagħad tiġi rikonoxxuta madwar l-Ewropa.⁵¹*

Esibiet dokumentazzjoni⁵² "*aktar fid-dettal tad-decizjoni li harget min-Netherlands, ovojament hemm iktar dettal rigward il-prodott u d-decizjoni minn applika għal BTI u hemm xi stampi ukoll. dan id-dokument ikun biss bejn l-ufficju tal-BTI u min għamel*

⁴⁴ Fol.1278-1279

⁴⁵ Fol.1089

⁴⁶ Fol.1091

⁴⁷ Fol.1093

⁴⁸ Dok.OZ1 a fol.57

⁴⁹ Dok.KZ u Dok.KZ1 a fol. 135 et seq

⁵⁰ Fol.136 u 138

⁵¹ Fol.1259

⁵² Dok.ACC1 a fol.1292

*l-applikazzjoni. ... il-bnidem li jkun se jagħmel l-application ikun intaġġlab għal-izjed affarijiet fis-sens ta' xi broucher ikun hemm xi onsite visits, biex jiddeterminaw l-HS code ukoll igifiri f'dawk ma nkunx nista.. minn dawk id-dettalji ma hemmx" Id-dokument esibit kien bl-Olandiz peress li d-decizjoni ittiehdet minn Netherlands "Bazikament hemmhekk kull ma għandek id-description tal-item in kwistjoni u d-decizjoni li hadu. Hemm l-HS code, kull ma hi hekk hi l-BTI hija decizjoni biex jiddeterminaw l-HS code korrett għal-dak l-item. ... Għalhekk biss qieghed. U ovojament biex imbagħd jintuza fid-dikjarazzjoni later on.". Dwar id-differenza bejn l-HS Code indikat bħala [recte] "8901101000 ****"53 u CN Code tgħid li CN Code ikun iqsar. It-tariff tkun binding fuq l-importatur jew l-esportatur fl-istati tal-Unjoni Ewropeja.54*

Murija Chapter 89 intestat Ships, Boats and Floating Structures tal-COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) 2018/1602 of 11 October 2018 amending Annex I to Council Regulation (EEC) No 2658/87 on the tariff and statistical nomenclature and on the Common Customs Tariff55, tispjega "Mela bazikament mhux għalkemm tara din il-parti biss, il-BTI inti din gibtha parti mit-tariffa, mil-combined nomenclature..... Issa mal-combined nomenclature hawnhekk għandek ic-chapter notes pero mhux dawn biss hemm. ... dawn in-noti l-extra notes, li hemm.. mela dawn huma ic-chaper notes tal combined nomenclature imbagħad hemm [recte (HSEns)]56 explanatory notes li imbagħad jagħtik iktar dettal ta' x'jirrikjedi xi jfisser xi jrid jinkludi f'dawn id-sub headings."57

Camilleri Cortis tispjega li **Dok.ACC1** muri lilha ntabab isir minn Blue Water Shipping BV58, il-holder tal-HS Code. Dan issir sabiex "Il-bnidem ikun ha jimporta jew jesporta oggett u jkun irid certu bazikament back up mingħand id-dwana li qed jiġi ddikjarat bit-tariffa t-tajba."59 Mistoqsija għal liema dgħajjes qed jirreferi tispeċifika li d-dokument jagħti biss **deskrizzjoni tal-item x'qed jiġi klassifikat mingħajr ma jirreferi għal xi dgħajsa partikolari** "Le huwa speċifiku għal-dawn propju l-affarijiet, dan ma tistax tuzah għal xi haga ohra.[Prosekuzzjoni: Imma meta tgħid għal-dawn l-affarijiet...] Xhud: **Skont l-istampa dan qieghed.**". 60

Sinifikanti hu li dan id-dokument għalkemm maħruġ fuq soċjetà terza, jirreferi għal opra tal-baħar **MR1250 Outboard manifatturat minn Madera RIBS (Box. 8), li rrizulta mill-atti li l-Manta 1 u Manta 2 huma tal-istess tip.**

53 **Doc.ACC1** a fol.1292 Box.6

54 Fol.1288

55 **Dok.STL** a fol.1297-1299

56 EXPLANATORY NOTES TO THE COMBINED NOMENCLATURE OF THE EUROPEAN UNION (2015/C 076/01)

57 Fol.1288

58 **Dok.ACC1** a fol.1292 et seq

59 Fol.1289

60 Fol.1290 Rittratt tar-RIB a fol.1359

L-istess dokument jindika il-*Commodity Code* f'Box 6 bhala dik 8901101000 u f'Box 9, *Justification of the Classification of the Goods* jiġi indikat il-kodiċi 8901, 8901 10 u 8901 10 10.⁶²

Jiġi osservat li fuq il-paġna tal-European Commission intestata *Taxation and Customs Union* jiġi spjegat li:

The Combined Nomenclature (CN) is a **tool for classifying goods**, set up to meet the requirements both of the [Common Customs Tariff](#) and of the EU's **external trade statistics**. The CN is also used in intra-EU trade statistics.

It is a further development (with special **EU-specific subdivisions**) of the World Customs Organization's Harmonized System nomenclature. This is a systematic list of commodities **applied by most trading nations** (and also used for international trade negotiations).⁶³

Each subdivision of the nomenclature is known as a 'CN code'. It has an **8-digit code number** followed by a **description and a duty rate**, and as the case may be, a supplementary unit.

Mill-banda l-oħra jiġi spjegat li -

The Nomenclature governed by the Convention on the Harmonized Commodity Description and Coding System, commonly known as "HS Nomenclature", is an international multipurpose nomenclature which was elaborated under the auspices of the [World Customs Organization \(WCO\)](#). At present there are 155 Contracting Parties to this Convention, however, it is applied by more than 200 administrations worldwide, mostly to set up their national customs tariff and for the collection of economic statistical data. The European Union and its member states together represent a block of 29 Contracting Parties to the aforementioned Convention.

The HS Nomenclature comprises about 5,000 commodity groups which are identified by a 6-digit code and arranged according to a legal and logical structure based on fixed rules. The Combined Nomenclature of the European Union (EU) integrates the HS Nomenclature and comprises additional 8-digit subdivisions and legal notes specifically created to address the needs of the Community.⁶⁴

Id-difiza esibiet dokument li jagħti definizzjoni ta' *seagoing vessel*⁶⁵ li jirreferi għad-definizzjoni li tinsab did-Direttiva 2009/42/EC⁶⁶

⁶¹ Fol.1356

⁶² Fol.1358

⁶³ https://taxation-customs.ec.europa.eu/business/calculation-customs-duties/customs-tariff/combined-nomenclature_en

⁶⁴ https://taxation-customs.ec.europa.eu/business/calculation-customs-duties/customs-tariff/harmonized-system-general-information_en

⁶⁵ **Dok.STL1** a fol. 1300

⁶⁶ *Directive 2009/42/EC of the European Parliament and of the Council of 6 May 2009 on statistical returns in respect of carriage of goods and passengers by sea*

HS Code **89011010** Sea, going, cruise

Sea-going cruise ships, excursion boats and similar vessels principally designed for the transport of persons, and seagoing ferry-boats of all kinds⁶⁷

Dr. Dane Munro ippreżenta traduzzjoni ta' dokumentazzjoni⁶⁸ originarjament esebita minn Anabel Camilleri,⁶⁹ li tindika n-*Nomenclature Code* għal dik l-opra tal-baħar hi **8901101000*******.

Paul Cardona *surveyor* u konsulent marittimu ikkonferma is-*survey report* magħmul minnu fuq Manta 1 u Manta 2.⁷⁰ Tajjeb jingħad li dan ir-raport iġib id-data tal-20 ta' Jannar, 2020 u jsemmi kif saru *surveys* fit-2 ta' Marzu 2017 u fis-26 ta' Frar 2018.⁷¹ Filwaqt li saru *modifications* fuq il-Manta 1 (Official Number 17387) ma kien hemm l-ebda *modifications* fuq il-Manta 2 (Official Number 17388).⁷² Cardona jixhed li d-dgħajjes nbnew min Madera Ribs B.V. ta' Rotterdam u esibixxa dokument⁷³ mahruġ minn Madera bl-*specifications* tar-RHIBS, fejn ikkonferma li dawn jaqblu ma dawk li kien qed jagħmel is-*survey fuqhom*.⁷⁴ Dawn ingħataw lilu mis-sidien u dan kien wara li l-istess sidien applikaw biex jagħmlu "*commercial activity Malta mal-Commercial Vessles Regulation ovojament dak irridu naghmlu survey skont ir-regoli li tohrog Transport Malta. Ahna colloquial nghidulu ic-CVC.... Commercial Vessle Code.*"⁷⁵ Jixhed li għalkemm RIB tfisser *reinforced inflatable boat* din it-terminologija tintuża għall-dgħajjes li jkollhom din **l-apparenza u mhux għax ikunu inflatable**. Dan isehh għaliex "*Transport Malta jaghtuna instruzzjonijiet skont il-forma tad-daghjsa kif ghandek tiddiskriviha fic-certifikat.... Biex jekk perezempju dan jidhol il-marina u jipprezenta dan ic-certifikat jekk jara ir-Rib imur ifittex daghjsa li ghandha forma ta' Rib.*" Ikompli jispjega li **għalkemm dawn it-tip ta' opri jissejju RIB li jfisser Rigid Inflatable Hull, din l-opra ma jkollha xejn inflatable għax it-tubi tal-opra mhumieq inflatable** "*it-tubi huma foam file igifieri they are solid imma kif qedt li qed inharsu lejn il-forma li xi hadd jagħraf il-forma mhux il-fujzjoni tat-tubu innifsu.*"⁷⁶

⁶⁷ <https://www.tariffnumber.com/2022>

⁶⁸ Fol.1282-1285

⁶⁹ **Dok.ACC** a fol.1263-265

⁷⁰ **Dok.OZ3** a fol.59 et seq

⁷¹ Fol.61

⁷² Fol.62-63

⁷³ **Dok.PC** a fol. 1314 et seq

⁷⁴ Fol.1308

⁷⁵ Fol.1308-1309

⁷⁶ Fol.1309

Muri dokument *Binding Tariff Information Decision*⁷⁷ jikkonferma li li l-HS u CN Codes huma *interchangeable* u li *l-specifications* li huma indikati fih jaqblu *mal-specifications* tal-Manta 1 u Manta 2; dak id-dokument jindika bhala **Community Code 8901101000*****78**: “Dan qed jgħid construction are made of glass fiber reinforced polyster with a reinforced exterior made of hypalon for up to fourteen passengers and two crew members.... [-ghamla tagħha u min ipproduciha]... commercial denomination and additional information MR1250 outboard design and manufactured by new Madera Rib.”. Ikkonferma li bhala mudell u manufacturers huma l-istess - **Madera MR1250 Outboard**. Dawn ingħataw l-isem Manta 1 u Manta 2. Ikompli “dan qisu mudell ta’ tazza ha jkollhom HS Code, issa jekk tipproducix tazza wahda jew miljun l-istess HS Code se jkollhom l-miljun.hawnehkk hawn ritratt nahseb generali tal-Madera u hawnhekk hawn ritratt⁷⁹ **MR1250 Outboard**. Mela milli nista nara hawnhekk huma l-istess bhal Manta I u Manta II.” Diskrepanza ta ftit centimetri tal-length tar-RIB bejn 12.8 metri skond l-specifications fid-dokument ta’ Madera⁸⁰ u dawk ta’ 11.58 [recte: 11.84] metri indikati fis-survey report tiegħu⁸¹ hi attribwita għall-fatt li fl-ewwel survey li sar biex issir ir-registrazzjoni tagħha u meta ma kellhomx dawn l-specifications kejlu d-dghajsa biex wara indunaw li parti minnha kienet taht l-ilma, “L-ewwel attendance kienet fl-ilma biex nlestu r-registration process malajr, ma rajnix dakinhar. ...It’s not a perfect trade, tmur hemmhekk b’rutella, trid taghti deskrizzjoni li xi hadd jista jifimha malajr id-dghajsa.”⁸²

Cardona itemm ix-xieħda tiegħu billi jgħid li “Mela meta bdejna ahna ghamilna numri ta’ surveys fuq din id-dghajsa, l-ewwel attendance tagħna kienet propja biex naghmlu ic-certificate of survey and [recte: tonnage] li hija dokument li trid tingħata li Transport Malta biex titlesta ir-registration. hemm zewg processi hemm process għad-dghajjes taht 24 meters u dghajjes over 24 meters. Issa ovojament f’dan il-kas uzajna il-process ta’ taht it-24 meters. Hemmhekk fic-certifikat nagħtu id-dettalji li gahndhom bzonn u deskirizzjoni tad-dghajsa u TM ittina zewg options jew commercial jew pleasure”. Dak iż-żmien giet registrata bhala **pleasure boat**.⁸³ Jibqa’ l-fatt li dan ir-rapport sar f’Jannar meta ic-charter agreement jispeçifika d-data bejn għall-perjodu mill-20 ta’ Ġunju 2019 sa 17 ta’ Settembru 2019⁸⁴, **seba’ xhur wara il-bidu tal-kirja u wara li l-Manta 2 ma rritornatx Malta.**

Kif ġa kellha okkażjoni tosserva l-Qorti *supra*, Cardona jagħti konferma li **c-certifikat tal-BTI mahruġ fil-konfront ta’ din l-ghamla ta’ dghajjes Madera**

⁷⁷ L-original tradott mmarkat bhal **Dok.DM** a fol.1349 et seq

⁷⁸ Fol.1349

⁷⁹ Fol.1352

⁸⁰ Fol.1316

⁸¹ Fol.60

⁸² Fol.1311

⁸³ Fol.1312

⁸⁴ Fol.999-1006 u fol.1007-1014

RIB MR1250 manufatturati mis-soċjetà Madera RIBS B.V. tal-Olanda, jirreferi għal *specifications* li jaqblu ma dawk tal-Manta 1 u Manta 2.

Ikkunsidrat,

Il-Ligi

Il-ksur addebitat lill-imputati hu indikat fin-nota ta' rinviju tal-Avukat Ġenerali bħala dak tal-artikolu 4 tal-Att dwar *Poteri li jsiru Regolamenti fl-Interess Nazzjonali*, Kapitolu 365 tal-Ligijiet ta' Malta, in kwantu jikkonċerna vjolazzjoni tal-**artikolu 2a(1)(a)** tar-*Regolament tal-Kunsill (UE) 2016/44 tat-18 ta' Jannar 2016* dwar *miżuri restrittivi fid-dawl tas-sitwazzjoni fil-Libja u li jhassar ir-Regolament (UE) nru 204/2011 u kif sussegwentement emendat mir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2017/1325 tas-17 ta' Lulju 2017*.

L-artikolu 4 tal-Att jipprovdi:

4.(1) Għall-finijiet ta' dan l-Att u tal-artikolu 3 tal-Att dwar l-Unjoni Ewropea, ir-Regolamenti tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea li jimponu sanzjonijiet jew japplikaw miżuri restrittivi ta' kwalunkwe natura, jew li jagħtu parir lil, jirrakkomandaw, jidderiġu jew jordnaw Stati Membri tal-Unjoni Ewropea biex jieħdu azzjoni kif jista' jingħata l-parir, jiġi rakkomandat, tingħata direzzjoni jew jiġi ordnat, kemm jekk ippubblikati qabel jew wara d-dhul fis-seħh ta' dan l-artikolu, għandhom jorbtu fis-sħiħ f'Malta u għandhom ikunu parti mil-liġi domestika ta' Malta taħt il-kundizzjonijiet stabbiliti fit-Trattat.

(2) Id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 3(4)(e) tal-Att dwar l-Interpretazzjoni għandhom japplikaw għal Regolamenti tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea msemmija f'dan l-Att u għal kwalunkwer regolament li jemenda jew li jhassar dawk ir-regolamenti.

Issa **Council Regulation 2016/44**, kif emendata b' **Council Regulation 2017/1325** tipprovdi lista ta' dawk il-*goods* li hemm il-projbizzjoni fuqhom għall-użu fil-Libja, transport lejn, jew bejgħ tagħhom għol-Libja. Madanakollu l-istess regolament jispeċifika li mhux kull *goods* huma hekk projbiti iżda limitatament dawk indikati **f'Annex VII** tal-istess Council Regulation 2017/1325. Isegwi l-ovvjju, *Goods mhux elenkati f'Annex VII ma jinhtiegu l-ebda "prior authorisation"*, fil-każ ta' Malta, mis-Sanctions Monitoring Board:

'Article 2a 1. Prior authorisation shall be required for:

(a) the sale, supply, transfer or export, directly or indirectly, of the goods **set out in Annex VII**, whether or not originating in the Union, to any person, entity or body in Libja or for use in Libja;

(b) the provision of technical assistance or brokering services related to goods **set out in Annex VII** or related to the provision, manufacture, maintenance and use of such goods, directly or indirectly, to any person, entity or body in Libja or for use in Libja;

(c) the provision of financing or financial assistance related to goods **set out in Annex VII**, including in particular grants, loans and export credit insurance for any sale, supply, transfer or export of such items, or for any provision of related technical assistance or brokering services, directly or indirectly, to any person, entity or body in Libja or for use in Libja.

Imbagħad f'Annex VII hemm lista ta' dawk in-*nomenclature codes* abbinati mal-*goods* projbiti b' din il-*Council Regulation*:

CN Code	Description
8407 21	<i>outboard motors for marine propulsion (spark ignition)</i>
Ex 8408 10	<i>outboard motors for marine propulsion (compression ignition)</i>
Ex 8501 31	<i>Electrical outboard motors for marine propulsion, of an output not exceeding 750 W</i>
Ex 8501 32	<i>Electrical outboard motors for marine propulsion, of an output exceeding 750 W but not exceeding 75 kW</i>
Ex 8903 10	<i>inflatable vessels, for pleasure or sports</i>
Ex 8903 99	<i>outboard motor boats</i> '.

Intwera li l-*code nomenclature* għall-opra tal-baħar in kwistjoni, Madera RIB MR 1250 tat-tip li kienu il-Manta 1 u l-Manta 2 hu dak ta' **8901 1010** u għalhekk **ma jiffigurax bhala wiehed mill-*goods* projbiti elenkati f'Annex VII** tal-*Council Regulation* 2016/44 kif emendata b' *Council Regulation* 2017/1345.

Hu tassew inkwetanti li meta kien tant ċar u ovvju li l-*Council Regulation*, li l-imputati huma imputati bil-vjolazzjoni tagħha, tapplika biss għal *goods* bin *nomenclature codes* elenkati, xorta wahda ma kienx hemm tentattiv sabiex qabel ma persuni jiġu akkużati bi ksur ta' dik ir-*Regulation*, jiġi aċċertat – għaladarba hi l-istess Annex li tispeċifikahom u tagħmel riferenza għalihom - jekk dawn l-opri tal-baħar kellhom xi *code* mill-lista limitatissima ta' sitta (6), li seta' jwassal għall-ksur tal-*Council Regulation* 2016/44 kif emendata. L-Annex VII tgħid ċar u tond li huma dawk il-*goods* b' *CN Code* partikolari li jinhtieg *prior authorization* għal xi transazzjoni li tinvolvihom, u l-ebda tip ta' *goods* oħra.

Qari ta' Annex VII tal-Council Regulation 2017/1345 temfasizza kif l-*goods* elenkati għandhom jiġu identifikati flimkien man-*nomenclature code* relattiv tant li fl-*Explanatory Note* għall-article 2a tipprovdi:

The nomenclature codes are taken from the Combined Nomenclature (CN) as defined in Article 1(2) of Council Regulation (EEC) No 2658/87 of 23 July 1987 on the tariff and statistical nomenclature and on the Common Customs Tariff and are set out in Annex I thereto, which are valid at the time of publication of this Regulation and *mutatis mutandis* as amended by subsequent legislation.

Fil-Council Regulation (EEC) No. 2658/87⁸⁵ insibu li n-*nomenclature code* **8901 10** tirreferi għal *Cruise ships, excursion boats and similar vessels principally designed for the transport of persons; ferry-boats of all kinds* u **8901 10 1** – kif jidher deskritt is-CN *code* tal-opri tat-tip li kienu l-Manta 1 u Manta 2 u cioe **8901101000**⁸⁶, jirreferi għal *Sea-going* li ġa saret riferenza għal din l-HS Code aktar il-fuq.⁸⁷

Fl-istess Council Regulation 2658/87 is-CN Code **890310** li tispeċifika l-*inflatable vessels, for pleasure or sports* f'Annex VII u 8903 99 *outboard motor boats* tirreferi għal *Yachts and other vessels for pleasure or sports; rowing boats and canoes*.

F'dawn il-proċeduri meta kien ċar li l-*goods* elenkati kienu speċifikati ulterjorment b' *CN code*, baqa' ma gietx prodotta prova waħda li turi s-CN *code* għall-opri tal-baħar tad-disinn u/jew identiċi għal Manta 1 u/jew il-Manta 2. Kienet biss id-difiża li rressqet provi biex turi li l-opri tal-baħar identiċi għal dawk li kienu l-oġġett ta-*charter party agreement* kellhom *CN Code* differenti minn xi wiehed minn dawk elenkati f'Annex VII tar-Regulation li l-imputati qed jiġu addebitati bil-ksur tagħha. Dan iwassal sabiex id-difiża ippruvat il-każ tagħha sal-grad mistenni minnha, dak tal-probabbli li b'konsegwenza ixxejjen il-każ tal-prosekuzzjoni.

Konsegwentement u fid-dawl ta' dawn ir-riżultanzi proċesswali, ma ġiex soddisfacentement ppruvat li kienet mehtieġa xi awtorizzazzjoni mis-Sanctions Monitoring Board sabiex il-Manta 1 u Manta 2 setgħu jinkrew bic-*charter party agreement* in kwistjoni, u għaldaqstant ma ġiex pruvat sal-grad mistenni li l-Artikolu 4 tal-Att dwar Poteri li jsiru Regolamenti fl-Interess Nazzjonali, Kapitolu 365 tal-Ligijiet ta' Malta ġie vjolat mill-imputati.

⁸⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31987R2658&from=EN>

⁸⁶ Fol.1349

⁸⁷ HS Code **89011010** *Sea, going, cruise: Sea-going cruise ships, excursion boats and similar vessels principally designed for the transport of persons, and seagoing ferry-boats of all kinds*

Decide

Għal dawn il-motivi il-Qorti qed tillibera lill-imputati minn kull htija w piena.

Dr. Donatella M. Frendo Dimech LL.D., Mag. Jur. (Int. Law)
Maġistrat